

HET GROENE WAASLAND

wordt uitgegeven in samenwerking met
Ons Streven, De Raaklijn, vzw Durme, Panneweel,
VELT, Wase Imkersbond, JNM, Hortus ter Saksen,
Lilienwerkgroep, Vogelbescherming, ABLLOvzw

COÖRDINATIE & BEHEER

Tweemaandelijks natuur- en milieutijdschrift 43ste jg - nr 3 - oktober 2023 - nr 231

NATUUR EN MILIEU

groenproject p04

SLURF wandeling p15

50 jaar
VELT p10

nachtvlinders p24

kalender p25

De Slurf
verbindingsweg N70 - E34 p13

IN HET WAASLAND

DE SLURF IS ER!

Wij hadden het misschien kunnen weten, maar toch is het een verrassing dat het zo snel op ons afkomt.

Ja, de Slurf is er!!

Verwar het niet met de **Smurf** en de Grote Smurf enz. NEE! De Slurf is helemaal iets anders. Het is de **geplande verbindingsweg tussen de N70 en de E34**, tussen de Grote Baan en den Expresweg. Zo'n 15 jaar geleden ontsproten in het hoofdkwartier van Interwaas. En ja, het tracé van die weg heeft op een kaart zo'n beetje de vorm van een slurf, hoewel ze eigenlijk zelf nog niet weten hoe diene slurf er in de realiteit zou moeten uitzien. Dat zal meer onderzoek moeten uitwijzen, afhanke-

lijk van de invloed van de landbouwers, de natuurmensen, de experts,

Je zou ook kunnen denken dat diene Slurf alle ongewenst verkeer gaat opzuigen, **opslurfen**, zodat de Wase wegen eindelijk allemaal '**dorpenwegen**' worden. Heerlijk!

Maar we vrezen dat dit eerder "wishful thinking" is. De verkeersdrukke is inderdaad een groot probleem, maar het klimaat, de diversiteit, de betonning en de teloorgang van onze open ruimte zijn dat ook...

Even ernstig zijn : wij hopen dat er een open debat komt, waarbij alle argumenten grondig worden bekeken, met het oog op een duurzame toekomst (voor onze kleinkinderen en verder ...).

www.hetgroenewaasland.be/klik

"DE ERFENIS VAN IGNACE WAS ONZE SPRINGPLANK NAAR MEER BESCHERMDE NATUUR"

In Stekene kreeg 10 jaar geleden de lokale Natuurpuntafdeling een erfenis van een bevriend natuurliehebber. Een positieve impuls voor de aankopen van kwetsbare natuur in de jaren die daarop volgden.

In 2013 overleed **Ignace De Kesel**. Naast priester en cultuurfilosoof was de man hartstochtelijk natuurliehebber – een echte vriend van de lokale Natuurpuntvereniging. Hij schonk zijn nalatenschap aan Natuurpunt. Het beheerteam van Natuurpunt Stekene klinkt eensgezind: "Het legaat van Ignace was de opsteker die de afdeling nodig had. Op financieel vlak is zo'n erfenis uiteraard erg fijn, maar vooral: **het heeft ons beheerteam weer ambitieus gemaakt**"

"Uit eerbied voor Ignace hebben we besloten om zeer **zuinig** met het geld van zijn legaat om te gaan. Geïnspireerd door zijn gebaar zijn we met onze afdeling volop fondsen gaan werven. Met succes. Het nieuws van de

erfenis van Ignace ging rond in de buurt, waardoor ook andere mensen al eens sneller een gift deden. Zodoende vielen onze financiële zorgen weg, en konden we weer gaan onderhandelen voor nieuwe aankopen. Sindsdien kopen we weer jaarlijks gronden aan om het Speelhof en de Kriekerij uit te breiden."

"Het gaat zelfs verder: naburige eigenaars zien dat die aangekochte gronden onze natuurgebieden ten goede veranderen. Dat zet hen aan om zelf ook bospercelen te schenken. Ignace zijn nalatenschap is dus uitgegroeid tot kwaliteitslabel. En zo hoort het: het is net om de kwaliteit van onze lokale natuur te verzekeren, dat Ignace zijn erfenis aan ons naliet."

Maak van de natuur ook uw erfgenaam

"Wens je Natuurpunt op te nemen in je testament of heb je vragen over een schenking of een legaat? Lees hier meer of contacteer Joost Verbeke om de mogelijkheden te bekijken: 015 29 72 49, 0477 20 47 27, joost.verbeke@natuurpunt.be. Al uw vragen worden vertrouwelijk behandeld.

**DIEREN EN ERFGOED,
WAT HEBBEN ZE MET ELKAAR TE MAKEN?**

Dit werd op 23 april 2023 tijdens de erfgoeddag in Tielrode, pittoresk dorpje aan de Durme, ontdekt. Op de Wase cuesta in Tielrode, aan de hoofdingang van het Provinciaal Domein Roomacker, ontvingen gidsen Inge en Gert met een glimlach bezoekers van heinde en verre.

Gids Gert leidde de 'oudersit' zodat kinderen en volwassenen elk op hun niveau van deze erfgoeddag konden genieten. Tijdens de dorpswandeling in Tielrode werden vooroordelen en misvattingen over dieren ontmaskerd en het benutten van dieren ontrafeld. Dierenrassen van het 'Soete Lant van Waes' en de jaarlijkse paardenstoet en -zegening in Tielrode kwamen tijdens de ontdekkingsstocht in het landelijke dorp aan bod.

Het beetje regen kon de nieuwsgierigheid van de enthousiastelingen en de gedrevenheid van de gids niet temperen.

De putten op het domein, ontstaan door het graven naar klei, ontwikkelden zich spontaan tot vijvers. Met een grote diversiteit aan planten- en diersoorten tot gevolg.

Aan de hoofdingang van het Provinciaal Domein Roomacker werd er weer samengekomen, waar de kabouterpjes hartstochtelijk hun belevenissen vertelden.

Samen met gids Inge zwaaiden de kindjes de ouders uit. Het startschot voor een kabouterwandeling. Een kindvriendelijke activiteit. Speels en ludiek ontdekken in het domein.

www.hetgroenewaasland.be/klik

GROENPROJECT TIELRODE

Thema 1:

18 april, 6 en 28 juni: Brainstormen rond Erfgoed.

Een oproep vanuit de gemeente werd gelanceerd om mensen uit te nodigen om samen te brainstormen rond erfgoed en Trage wegen. Een kleine groep geïnteresseerden kwam luisteren en meedenken op 18 april in AC De Zaat.

Den hangenden bergh aan de Molenstraat, waardevol landschappelijk erfgoed.

Een kerngroep (met o.a. Gert Hooftman en Marc De Wree) had reeds voorbereidend werk gedaan en een optelling gemaakt van materieel (gebouwen) en immaterieel (natuur – en landschapselementen) erfgoed.

Het idee ontstond om twee wandellussen te maken en op deze manier iedereen zo veel mogelijk te laten kennis maken met ons erfgoed. De wandeling zo veel mogelijk laten verlopen via bestaande Trage wegen en uitzoeken om de missing link (verbinding Hogenakkerstraat – Hofstraat) te realiseren.

Bij deze wandeling zouden we op bepaalde plaatsen info-borden of gevelplaatjes willen plaatsen met info rond gebouwen, personen, landschapselementen, ... Hierin dient een weloverwogen keuze gemaakt te worden. Subsidies zijn niet oneindig.

Op een volgende vergadering op 6 juni kregen de wandellussen vorm. Achter de schermen werd er gekeken naar mogelijke verbindingen tussen de Hogenakker- en Hofstraat. Enkele mogelijke trajecten werden ter inspiratie uitgetekend.

Op 28 juni ging de werkgroep ter plaatse een deel van de wandelingen verkennen. Verzamelpunt was de Sint-Jozefkapel waar beide wandelingen starten. Zowel opmerkelijke gebouwen als land-

Klimplanten zouden de zuidelijke gevel van het gildehuis kunnen sieren.

schappelijke bijzonderheden kwamen in de aandacht. Er werd overwogen waar en hoe informatie voor de wandelaars kan geplaatst worden.

Thema 2: 3 juni: inspraakmoment.

Om 10 uur verzamelden natuurminnende Tielrodenaren in het Speelbosje tussen dijk en Paardenpolder. Onder hen ook enkele gezinnen met kinderen. Voor deze jongsten waren er leuke activiteiten voorzien. We werden onthaald door schepenen Debby Vermeiren en Tinneke Van Brtisolom. Wim, Ann en Magda van de Groendienst, namen ons mee op een wandeling langs enkele plekken waar binnen het Groenproject iets kan gerealiseerd worden.

- Eerste halte was het gildehuis, eigendom van de parochie. De parking voor het gebouw staat op de lijst om te vergroenen. We kregen de kans om daarover ideeën aan te brengen. Ontharden, nestkasten voor gierzwaluwen, een bankje...

Enkele aanwezigen wezen op het probleem van gebrek aan parkeermogelijkheid bij het brengen van de kinderen naar de school. Vele ouders doen dat met de wagen op weg naar hun werk. Een ontharding waarbij toch nog meerdere plaatsen beschikbaar blijven is een te onderzoeken mogelijkheid. De school betrekken bij de inrichting!

- De tweede stop was aan de installatie van Air Liquide achter de Bettehemstraat en dichtbij de Durmetuin. Een lelijk uitzicht dat met een groenscherm kan verstopt worden. De verkaveling die daar tegenover voorzien was en niet gerealiseerd wordt, biedt mogelijkheid tot het aanplanten van een Voedselbos. Er werd een vraag gesteld over volkstuintjes.

- Er wordt onderzocht of in de paardenpolder een pump-track (kruising tussen BMX-baan en skatepark) kan aangelegd worden, bvb achter het speelbos.

- Bij de kaaiwegel (voetweg 25) werd de vraag gesteld: 'Waarom de prikkeldraad niet vervangen door een haag?' Eigenaar en pachter beslisten daarover.

- Tegenover de Steenbakkerij kregen we een sferbeeld van een toekomstig Tielrode dat verrijkt kan worden met een groene ader die van de Durme tot aan de bolle akkers de natuurbeleving optimaliseert. Een droom die werkelijkheid kan worden als het Groenpoolplan gerealiseerd kan worden.

- Op de begraafplaats hielden we halt bij de mijmerplek die daar in samenspraak mét en voor kinderen gemaakt werd. Een uitnodigende rustplek. We konden vaststellen dat het kerkhof al een zeer natuurlijke uitstraling heeft. Waar mogelijk zullen ook nog aanplantingen gebeuren. Herdenkingsbomen misschien?

- Het bosje in de Broekstraat als speelbos inrichten werd reeds gevraagd aan de Vlaamse Waterweg. Kan men ook een picknickbank plaatsen?

- De parking aan het Veer wil men ook ontharden. Het overleg met de Vlaamse Waterweg stuit wel op enkele meningsverschillen. Is kiezel wel of geen verharding? Ook hier werden mogelijkheden getoetst. Een groenrand aanbrengen, dode linde vervangen, vuilnisbakken onder afdak ...

Zo kwamen we weer aan onze vertrekplaats waar de jeugd intussen niet had stil gezeten. Hun dromen hadden ze getekend en aan de hand van groene en rode duimen hadden ze hun mening gegeven over voorstellen. Klimmen en klauteren blijkt een favoriete bezigheid. Al spelende hebben ze veel verteld over waar en hoe ze het buitenspelen in Tielrode ervaren. Ze zijn allemaal tevreden waar ze wonen maar ze dromen van nog meer: wandelbrug, kajakken, schommels, zitblokken, boomhut, ... en meer bomen in de straten.

Thema 3: nestgelegenheden, kleine landschapselementen, aanplantingen, voedselbossen.

Wil je aansluiten bij deze werkgroep? Geef je naam dan door aan magda.bonnarens@temse.be
 Samenkomst maandag 9 oktober om 19.30 uur AC De Zaat, zaal Arcke 5e verdieping

VOGELGRIEP SLAAT HARD TOE IN HET MOLSBROEK

In april en mei 2023 zijn ruim 750 vogels aan de vogelgriep gestorven in en rond het natuurreserveaat Groot Molsbroek in Lokeren, de overgrote meerderheid (740) kokmeeuwen uit de jaarlijkse broedkolonie in het gebied. Naar schatting 20 tot 30% van de broedpopulatie kokmeeuwen is er gestorven, maar de impact is nog groter omdat het broedsucces dit jaar dan ook zeer slecht was. Gelukkig bleef de impact bij andere soorten beperkt, hoewel er ook drie zeldzame geoorde futen als slachtoffer werden gevonden. Hoewel de massale sterfte sinds eind mei gestopt lijkt te zijn, blijft het (ook in de komende jaren) opletten. Voor wandelaars en fietsers die het gebied bezoeken, blijft het belangrijk om geen dode of zieke vogels aan te raken en – zoals steeds verplicht – honden aan de leiband te houden.

Bij vogels komen zowel laag- als hoog-pathogene types van vogelgriep voor. Het hoog-pathogene H5N1-type zou in 1996 in China ontstaan zijn op een ganzenboerderij. Vanaf dan heerste het in verschillende Oost-Aziatische kippenkwekerijen. Door een slechte beheersing verspreide het zich (door menselijk toedoen) eerst over verschillende lokale kwekerijen, maar later vond het een uitweg naar wilde vogels. Via trekvogels verspreide het zich naar Siberië en kwam het met trekvogels, aanvankelijk overwegend ganzen en eenden en vooral 's winters, in Europa terecht. Het virus overleeft immers het best en het langst in een koel en vochtig klimaat. Vogelgriep wordt uitgescheiden via speeksel, snot en uitwerpselen en is zeer besmettelijk bij vogels. Het virus kan ook gedurende vrij lange tijd stabiel blijven in water bij een temperatuur tot ongeveer 20°C. Sommige van de in het wild levende watervogelsoorten worden beschouwd als reservoires (ze dragen het virus, maar worden niet echt ziek), terwijl andere ernstige symptomen vertonen en een zeer hoog sterftepercentage hebben. Roofvogels en zoogdieren (bv. vossen) die vogels eten, kunnen ook besmet raken en sterven.

In voorgaande jaren vertoonden vogelgriepuitbraken seizoensinvloeden in NW-Europa. Hierbij nam het aantal gevallen in oktober toe en werd er jaar-

lijks een piek bereikt in februari. De uitbraak in 2022 week voor het eerst in de geschiedenis af van dit patroon, en de piek van de uitbraak viel samen met het broedseizoen, wat leidde tot massale sterfte bij diverse soorten kolonievogels zoals meeuwen en sterns zoals de grote stern en de visdief (bv. in Zeebrugge, en in Nederland). In het geval van de grote stern is in 2022 naar schatting 60-70% van de Nederlandse broedpopulatie in enkele weken tijd gestorven aan de gevolgen van vogelgriep. In sommige kolonies waar de dode vogels niet regelmatig werden verwijderd, was de sterfte quasi 100% van de volwassen vogels. Het herstel van de broedpopulaties zal voor bepaalde soorten wellicht lang duren.

In de winter 2022-2023 werden ook in Vlaanderen weer veel H5N1 vogelgriepslachtoffers aangetroffen (meest recente gegevens en kaart op de FAVV website). Dit was in Oost-Vlaanderen bijvoorbeeld het geval aan de Nieuwdonk en het Donkmeer in Berlare, vooral onder kokmeeuwen die tijdens de winter daar elke avond een grote slaapplek van gemiddeld 15.000 vogels vormen. En Berlare ligt niet ver van Lokeren...

dode kokmeeuwen

Broedkolonie kokmeeuw in het Molsbroek

In het natuurreservaat Groot Molsbroek in Lokeren is er elk jaar een broedkolonie van kokmeeuwen, die een belangrijk aandeel vormt (ca. 10%) van de Vlaamse populatie. Gemiddeld zijn er ongeveer 1.300 broedkoppels. De vogels zitten dan dicht opeen in de moerasvlakte van het gebied. Nadat er rond 12 april 2023 een verdacht aantal dode en zieke kokmeeuwen was vastgesteld vanaf de wandeldijk rond het reservaat, werd er beslist om vanaf 14 april de dode en zieke vogels te verwijderen. Medewerkers van vzw Durme moesten met enkele kajaks en uiteraard de nodige persoonlijke bescherming de moerasvlakte in om deze actie te ondernemen. Het FAVV bevestigde al snel dat de doodsoorzaak het voor vogels zeer dodelijke H5N1 type vogelgriep betrof. Het is dan belangrijk om waar mogelijk dode vogels snel weg te halen om te proberen verdere besmetting in te perken, maar dit is in een moerasvlakte niet gemakkelijk. De verwijder-acties werden er doorgaans twee keer per week uitgevoerd. Hierbij zijn telkens tientallen dode en zieke vogels vastgesteld, met een maximum van 97 dode kokmeeuwen op 5 mei. Een deel van de dode kokmeeuwen werd ook aange troffen op een dak van een nabijgelegen bedrijf waar de meeuwen soms rusten. In totaal werd eind mei afgesloten op ruim 740 kokmeeuwen, alsook ten minste 2 zwartkopmeeuwen, 3 geoorde futen, enkele eenden, een meerkoet en een zwarte kraai, en mogelijk ook een blauwe reiger (niet getest op vogelgriep). Naar schatting 20 tot 30% van de broedpopulatie kokmeeuwen (afhankelijk van hoeveel onvolwassen niet-broedende vogels men meet) zijn gesneuveld door de vogelgriep, een zeer significante impact op de populatie. En die impact is nog groter omdat het broedsucces van de overblijvende vogels dit jaar dan ook zeer slecht was, bijvoorbeeld omdat één van de oudervogels was

gestorven of gewoon omdat ook de jongen aan vogelgriep stierven. Een deel van de overlevende volwassen vogels lijkt ook sneller te zijn vertrokken uit het gebied, want het was al eind mei akelig stil in de moerasvlakte.

Zoals zeer snel begonnen in april, eindigde de sterfte bij de kokmeeuwen ook relatief snel in de tweede helft van mei. Door de hogere begroeiing was het toen wel niet meer mogelijk om te zien wat er zich op de broedeilandjes in de moerasvlakte afspeelde, waardoor het aantal dode vogels wellicht een onderschatting is. Maar de piek was duidelijk voorbij omdat er ook op het open water geen dode vogels meer werden vastgesteld.

Een extra bedanking gaat naar de terreinploeg van vzw Durme voor het opruimen van kadavers in de moerasvlakte. Het Opvangcentrum 'Wilde Dieren in Nood' (VOC Brasschaat-Kapellen) haalde ook twee keer kadavers op om door te sturen voor analyse bij het FAVV. De stad Lokeren bracht de regelmatige ophaling van kadavers in orde voor vernietiging bij Rendac. Stad Lokeren zorgde ook voor extra beschermingskledij (handschoenen, mondmaskers, beschermingspakken) om de vogels te verzamelen.

Ook andere broedkolonies in Vlaanderen

Sinds eind april zijn er ook al verschillende honderden dode kokmeeuwen en tientallen zwartkopmeeuwen dood aangetroffen door de vogelgriep in en rond de Waaslandhaven. In dit gebied zitten ongeveer 5.000 paar kokmeeuw en 1.000 paar zwartkopmeeuw, telkens bijna de helft van de volledige Vlaamse populatie. Ook begin juni werden daar nog slachtoffers geruimd. Het is voorlopig onduidelijk wat de uiteindelijke impact daar zal zijn. In een kleinere kolonie van ongeveer 250 broedkop-

AAN TAFEL IN DE FONDATIE

Eind mei werd in de **Fondatie van Boudelo (Sinaai, St-Niklaas)** een **wildakker of fauna-akker van meer dan 1 hectare ingezaaid**. Dit perceel zal het komende (half)jaar voedsel voorzien voor zowel tal van insecten (dagvlinders, hommels en wilde bijen) als voor heel wat zaad etende vogels. Het jaar nadien zal de fauna-akker de kans krijgen om door te groeien en zo de bloei en de dekking van het mengsel te verlengen. Op die manier ontstaat er extra structuur en krijgen vroegbloeiende planten nog een kans. Ondertussen zal het perceel spontaan kunnen verbossen en de reeds aangrenzende bossen in het natuurgebied versterken.

Door het – echter welgekomen - zeer natte voorjaar, was dit perceel moeilijk bewerkbaar en kon pas eind mei geploegd en gezaaid worden. Ondanks de uiterst droge periode die erop volgde, kiemde het zaad snel en kon de groei beginnen.

Er werd geopteerd voor een combinatie van een akker-vogelmengsel en een Tübingermengsel. Het akkervogelmengsel bestaat uit haver, gerst, tarwe, huttentut, bernagie, boekweit, zonnebloem en vlas. Via hun zaad zullen zij in de wintermaanden voedsel ter beschikking stellen voor heel wat vogels. Op hun beurt kunnen insecten zich te goed doen aan het Tübingermengsel met o.a. bladrammenas, gele mosterd, phacelia, koriander, goudsbloem, groot kaasjeskruid, juffertje-in-'t-groen, korenbloem en dille. Fauna-akkers bieden trouwens niet alleen voedsel in barre tijden, maar ook rust en dekking voor o.a. haas of verschillende soorten muizen die in de omgeving in mooie aantallen voorkomen.

Het perceel werd samen met een aantal andere percelen aangekocht als akkerland, werd nadien tijdelijk ingezaaid als grasland. D.m.v. een aangepast maai-beheer werden aanwezige voedingsstoffen (in beperkte mate) uit de bodem gehaald. Een groot deel van deze percelen (3,6 ha) zal een toekomstige bestemming als bos krijgen, een ander deel (1,5 ha) zal zich verder kunnen ontwikkelen tot een vochtige moerasspirearuigte.

Fondatie wildakker

pels kokmeeuw in Lier, is in april en mei ten minste de helft van de populatie gestorven, inclusief veel jongen. Hoopgevend is wel dat er in de broedkolonies van sterns en grote meeuwen in Zeebrugge (voorlopig) geen massale sterfte is vastgesteld (situatie midden juni).

Impact op andere soorten (relatief) beperkt

Gelukkig bleef de impact op andere soorten in het Molsbroek beperkt, hoewel de vondst van 3 dode geoorde futen ook onrustwekkend was, want dit is een vrij zeldzame broedvogel in Vlaanderen waarvan zoals bij de kokmeeuw ook ongeveer 10% in het Molsbroek tot broeden komt. Later in mei werden gelukkig toch ten minste enkele geoorde futen met jongen gezien.

Voor de ondertussen bekende otter die al sinds eind 2019 in de regio zit, was het ook even spannend. In de afgelopen jaren zijn in Europa al meer otters gestorven aan vogelgriep, en in mei bleek de otter ook weer regelmatig in het Molsbroek te vertoeven. Gelukkig kon hij ook nog tot zeker begin juni op cameraval worden vastgesteld, wat voorlopig geruststellend is. De impact op andere roofdieren in het gebied, zoals de vos, is onduidelijk, maar mogelijk ook voorlopig beperkt.

Maar voor roofvogels blijft vogelgriep een groot risico. In Vlaanderen zijn dit jaar al ruim honderd dode slechtvalken gevonden die gestorven zijn aan vogelgriep. Dat komt doordat slechtvalken jagen op verzwakte (en dus vaak besmette) vogels. Het gaat om een behoorlijk aandeel van de Vlaamse populatie, maar door het succes van de voorbije jaren kan de populatie hopelijk wel tegen een stootje.

tekst en foto's Joris Everaert

NATUURSCHOOLDAGEN 1 EN 2 JUNI

Natuurschooldagen organiseren voor kinderen is een uitdaging. Hoe kan je kinderen laten kennismaken met natuur op een voor hen boeiende manier. We hebben gezorgd voor een paar info- en beleefstanden.

Stand 1: het Circus

De kinderen zoeken de acteurs van het circus. Wormen, mieren, kevers en ander klein grut uit het water, de lucht, de planten en de grond.

Het inleidend gesprekje met de kinderen ging echter een kant uit die niet voorzien was. In vroeger tijd had het circus, geiten, honden, paarden en soms nog 'beter', leeuwen, olifanten en tijgers. De huidige jeugd daartegen, denkt aan clowns, trapeze, dansers en hoepels,... zonder dieren dus. Dit hebben we dan maar aangepast naar 'Zoo', daar vind je gelukkig nog altijd dieren.

Een ongelooflijk weetje dat naar boven kwam:

Weet je dat een pissebed geen longen heeft maar kieuwen? Daarom dat die enkel kan overleven in een vochtige omgeving. Omhoog kruipen op een stokje, ontsnappen uit een potje, hoog springen en nog veel meer trucjes die de insecten kunnen,... zodat de Zoo dan toch nog een Circus werd.

Stand 2: Vogelnestjes maken

We hebben ook hier vooraf heel wat weetjes verteld zoals onder andere:

- de lucht is zwaar, op 1 vierkante meter drukt 10 ton lucht (dus meer dan de zwaarste olifant).
- een veer van een vogel is hol van binnen.
-

Nadien werden verschillende echte vogelnesten getoond van allerlei vogels en bij het merelnest zat er zelfs een achtergelaten ei in. Om af te sluiten konden ze zich in groep uitleven om ook een vogelnest te maken. We moeten eerlijk toegeven dat er heel wat kunstwerkjes tussen zaten.

De hoogste graadklassen mochten met gids Staf op Safari.

'Onze natuur' ontdekken in de buurt. En dit met een echte boot de rivier De Durme over. Het was de eerste keer dat we gebruik maakten van deze formule tijdens de Natuurschooldagen. De kinderen waren alvast heel enthousiast voor deze tocht. Gewapend met verrekijker en insectennetten en ook loeppotjes om veilig te kunnen kijken naar allerlei kleine insecten. De koekoek hebben we meermaals gehoord en de Cetti's zanger was op zijn beurt aanwezig in het riet. Met de netjes werden, hommels, lieveheerbeestjes, sprinkhanen en spinnen gevangen. Ook de rupsen van de spinselmot konden we van dichtbij bewonderen. En je weet rupsen worden vlinders of motten (nachtvinders).

Alleen al de overzet met de boot was voor vele leerlingen een hele belevenis. Echt eens weg uit het zicht van de school, het leek wel een echte ontdekkingstocht. Zeker voor herhaling vatbaar!

De andere gidsen Marc, Johan en Gert die de kinderen vanaf de school naar de standen begeleiden, maken ook gebruik van de gelegenheid om hun uitgebreide kennis over de natuur met hen te delen. Zo leren onze jeugdigen de omgeving waarin ze opgroeien goed kennen.

Het enthousiasme bereikt steeds een climax wanneer de pannenkoeken uitgedeeld worden. Wij kijken al uit naar volgend jaar...

50 JAAR VELT

>>>>> academische zitting

Velt Waasland werd ontvangen in de trouwzaal van het Sint-Niklase stadhuis door schepen Wout De Meester. De schepen schetste kort de werking van velt Waasland en de goede samenwerking.

Dr. Lieve Herman van het Instituut voor Landbouw en Visserij Onderzoek vertelde in een glasheldere lezing over eiwitdiversificatie. Hoe zullen we in de toekomst nieuwe proteïnebronnen vinden om de wereld te voeden op duurzame wijze ?

Namens het bestuur sprak Marc Temmermans over de realisaties van de afdeling, maar ook over de uitdagingen voor de toekomst.

Het geheel werd muzikaal begeleid door Johan De Leenheer op piano en 3 talentvolle jonge solisten op fagot, hoorn en saxofoon.

Tot slot kreeg het bestuur uit handen van de schepen een zilveren schotel als aandenken aan deze mijlpaal. Foto's : Kodakfem

>>>>> feest in 't Ey

Velt was te gast in Belsele in muziekclub 't Ey, de ideale gastheer. Els Weemaes, bestuurslid van Velt, speelde een doorleefde set met Archie and the purple dogs in de foyer. In de schaduw van de oude kastanjeboom op de koer leefden grote en kleine kinderen zich uit bij de Zonfabriek en Wildtree bushcraft. Velt trakteerde iedereen op een ijsje. Die afkoeling was welkom bij de tropische temperaturen. Ook passend bij deze zonovergoten dag was de zuiderse muziek van Grupo pimento. Een Tingel of een ander biertje, toffe muziek, de mix van aanwezigen (het was een open event), de inzet van de geweldige vrijwilligers en het mooie decor van 't Ey maakten er een perfecte dag van.

HET GROENE WAASLAND

Bijlage bij HGW nr 231

COÖRDINATIE & BEHEER

Tweemaandelijks natuur- en milieutijdschrift 43ste jg - nr 3 - oktober 2023 - nr 231

pagina 13, 14, 19 en 20 : Slurf INFO

pagina 15 tot 18 : Slurf WANDELING

HET VERHAAL VAN DE SLURF

Wij noemen deze voorgestelde nieuwe verbinding tussen de N70 en de E34 kortweg de 'SLURF'. De idee van die verbinding is ontstaan in 2007 in de schoot van Interwaas.

Geschiedenis

In de jaren '70 was er een autosnelwegverbinding (Grote Ring R2) voorzien tussen E34 en E17, en daarvoor werd een reservatiestrook ingepland op het gewestplan. In de jaren '80 werd daartegen massaal geprotesteerd. Naast de R2 sprak men ook over een bijkomende nieuwe snelwegverbinding N41 tussen Sint-Niklaas en Stekene.

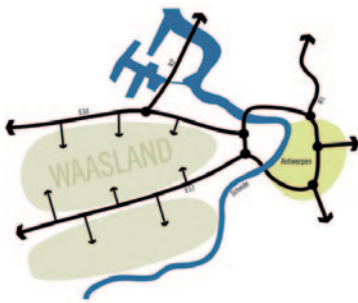
Vanaf de jaren 90 werd stapsgewijs het 'rondmaken' van de kleine ring om Antwerpen R1 naar voren geschoven, met de Oosterweeltunnel. Uiteindelijk zijn die werken (Oosterweel) nu volop bezig. Men hoopt die tegen ongeveer 2030 te kunnen afronden.

Om het Wase mobiliteitsprobleem het hoofd te bieden werd aan de hand van het concept van 'de dubbele kamstructuur' een combinatie van oplossingen voorgesteld binnen de studie 'Mobiliteit op de weg in het Waasland' (Vectris-Mint, 2008) in opdracht van Interwaas. Dat werd dan het "Plan van de burgemeesters", genoemd. Deze combinatie bestaat uit zowel het versterken van

Betoging tegen Grote Ring in 1988

- Dubbele kamstructuur
- Scheiding tussen transit verkeer en lokaal verkeer.

Maasdoorsnijding

De E17, E34 en de R4 te Gent vormen samen één **maas** (uit het Vlaamse snelwegennet). Het Vlaamse parlement heeft vroeger beslist dat er geen nieuwe, 'maasdoorsnijding' mag komen. De Wase dubbele KAMstructuur met tanden (zie illustratie) is hierop een antwoord. Maasdoorsnijdend verkeer : auto's die van de E17 (in Sin-Niklaas of Haasdonk) via sluikegwen naar de E34 rijden of omgekeerd.

het hoofdwegennet (E17, E34, R4) als het verbeteren van de interne ontsluiting van het Waasland (de 'tanden' van de kam) én het verbeteren van de verkeersleefbaarheid in de kernen.

Een mogelijk nieuwe aftakking van de E34 ter hoogte van Vrasene is zo'n tand, maar is nergens planologisch hard gemaakt (staat in geen enkel planningsinstrument noch gewestplan, noch RUP, etc...). Essentieel aan de dubbele kamstructuur is dat geen enkele tand een nieuwe verbinding kan worden tussen E17 en E34, elke tand loopt 'dood' in het Waasland en draineert **lokaal** en **regionaal** verkeer naar het hoofdwegennet E17 en E34. Extra doorgaand lange afstandsverkeer door het Waasland werd en wordt namelijk als **ongewenst** beschouwd.

Enkele begrippen:

herkomst-bestemming onderzoek (HBO) is een soort van momentopname van de werkelijke herkomst en bestemming van een verkeersstroom. Er is beperkt herkomst-bestemming onderzoek (HBO) uitgevoerd in 2019 met behulp van camera's. Enkele resultaten voor de N451 zijn onderaan voorgesteld op de tekening.

Hieruit kan men echter veel te weinig informatie halen. Bv hoeveel auto's uit het Doornpark via Vrasene rijden in de richting van het aansluitingscomplex Vrasene. Een degelijk geactualiseerd HBO is dringend nodig.

Berekeningen met behulp van **verkeersmodellen**. Dit zijn een soort van voorspellingen op basis van de huidige statistische gegevens (oa. Statbel, Statistiek Vlaanderen, enz...)

Zo "voorspelt" men de toekomstige verkeersstromen voor bv 2030 mbv veel statistisch materiaal en mbv een aantal verkeerswetmatigheden.

Met de bijhorende onzekerheden : energieprijzen, invoeren rekeningrijden, belastingen, beleid tov openbaar vervoer en fietsen kunnen ondertussen veranderen. Zeker bij kleinere projecten zijn die "voorspellingen" minder betrouwbaar want ze zijn gebaseerd op minder gegevens.

Als men nu plant om een weg aan te leggen, kan men die weg reeds invoeren in het computerprogramma en dan bekijken hoe de verkeersstromen veranderen zonder en met die nieuwe weg. Een aantal automobilisten zullen dan misschien de nieuwe route nemen, zodat oude route minder verkeer te verwerken krijgt. Men houdt er ook rekening mee dat er nieuw verkeer ontstaat (ongeveer 15%?). Mensen die vroeger met de fiets of openbaar vervoer reden en door de nieuwe weg toch de auto nemen. Mensen die vroeger samenrededen en dan apart rijden. Mensen die dan wel rijden en vroeger 'thuis' bleven enz...

Uit studie Sluiperkeer Interwaas van 2019

← Figuur uit het herkomst-bestemming onderzoek HBO uit 2019. Daaruit blijkt dat de doorgaande stroom verkeer van Sint-Niklaas naar de verkeerswisselaar van Vrasene niet heel groot is ($\pm 20\%$, dus 1 op 5 auto's) en vooral bestaat uit personenverkeer! Enkele aantallen tussen 6u en 19 u:
 Voor licht verkeer : 773 en 959
 Voor zwaar verkeer : 28 en 51
 Hoe kan men die stroom verkleinen? Door meer fietsverkeer carpoolen, gemeenschappelijk vervoer ...

»»»»» vervolg op pagina 19

Deze wandeling gaat door het gebied, waar men de **SLURF**, een nieuwe verbindingsweg wil aanleggen tussen de N70 en de E34 door de open ruimte tussen Nieuwkerken, Vrasene en Beveren.

Wandelen of fietsen via kleine wegen, zodat je kan zien welk landschap wordt bedreigd. Akkers zullen worden doorsneden, kleine wegen geknipt, enz.

Wandelen of fietsen en zelf ook de fietstocht uitbreiden. Of de wandeling (14 km) opsplitsen in 2 kleinere wandelingen enz.

De startplaats (nr1) is de kerk van Vrasene. Maar in principe kan je overal beginnen en de nummerjes op het plan op volgende pagina volgen tot je rond bent.

De tracé's van de SLURF op de kaartjes die nu te bekijken zijn in de overheidsfolder of op internet of in documenten zijn niet definitief. Zij geven **bij benadering** aan waar de Slurf zou kunnen komen. Maar het onderzoek tijdens de komende procedure (die enkele jaren kan duren) kan andere (betere ??) tracés doen ontstaan...

... Of helemaal geen weg...

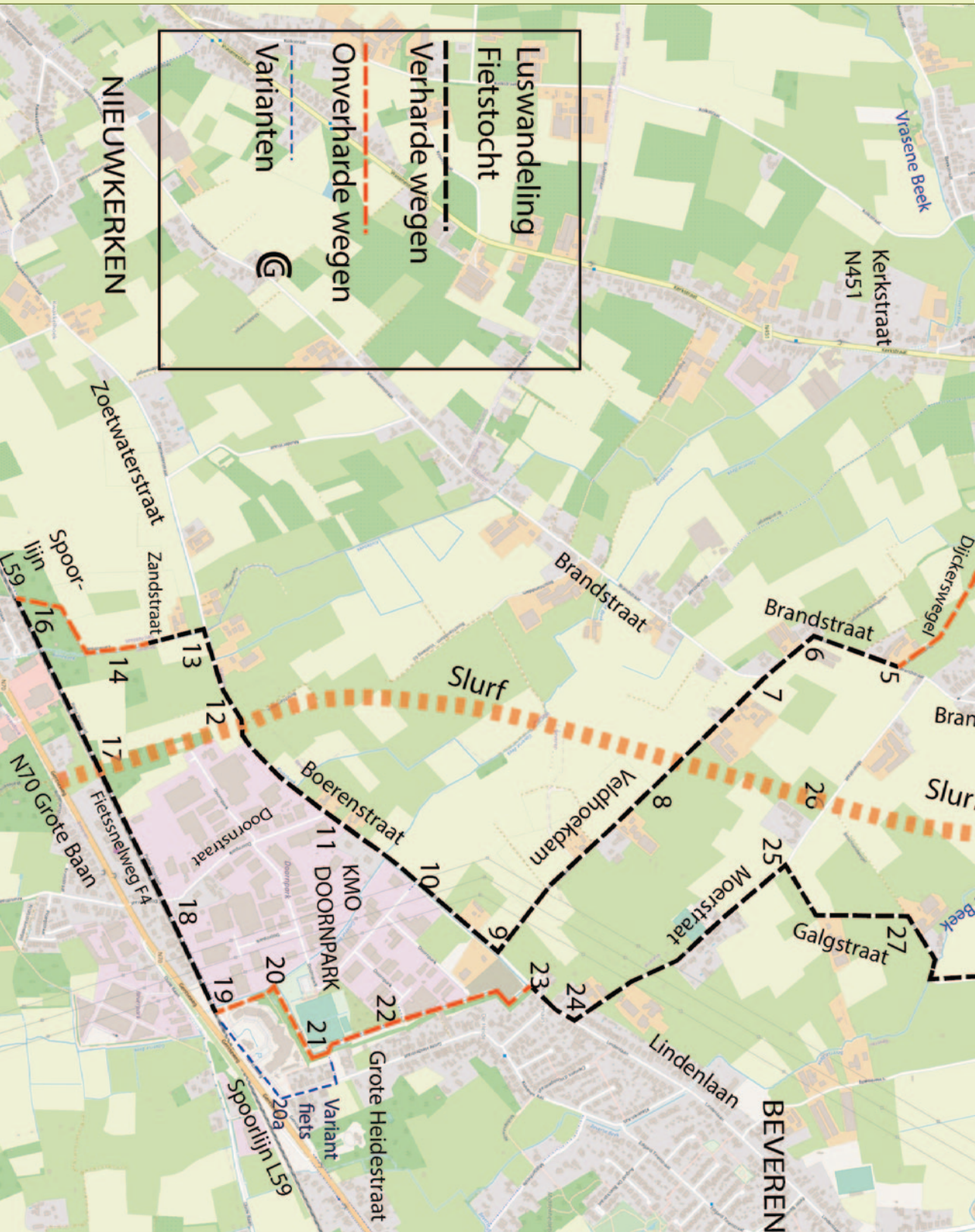
Opmerkingen, vragen of suggesties kan je door-mailen naar groene.waasland@gmail.com

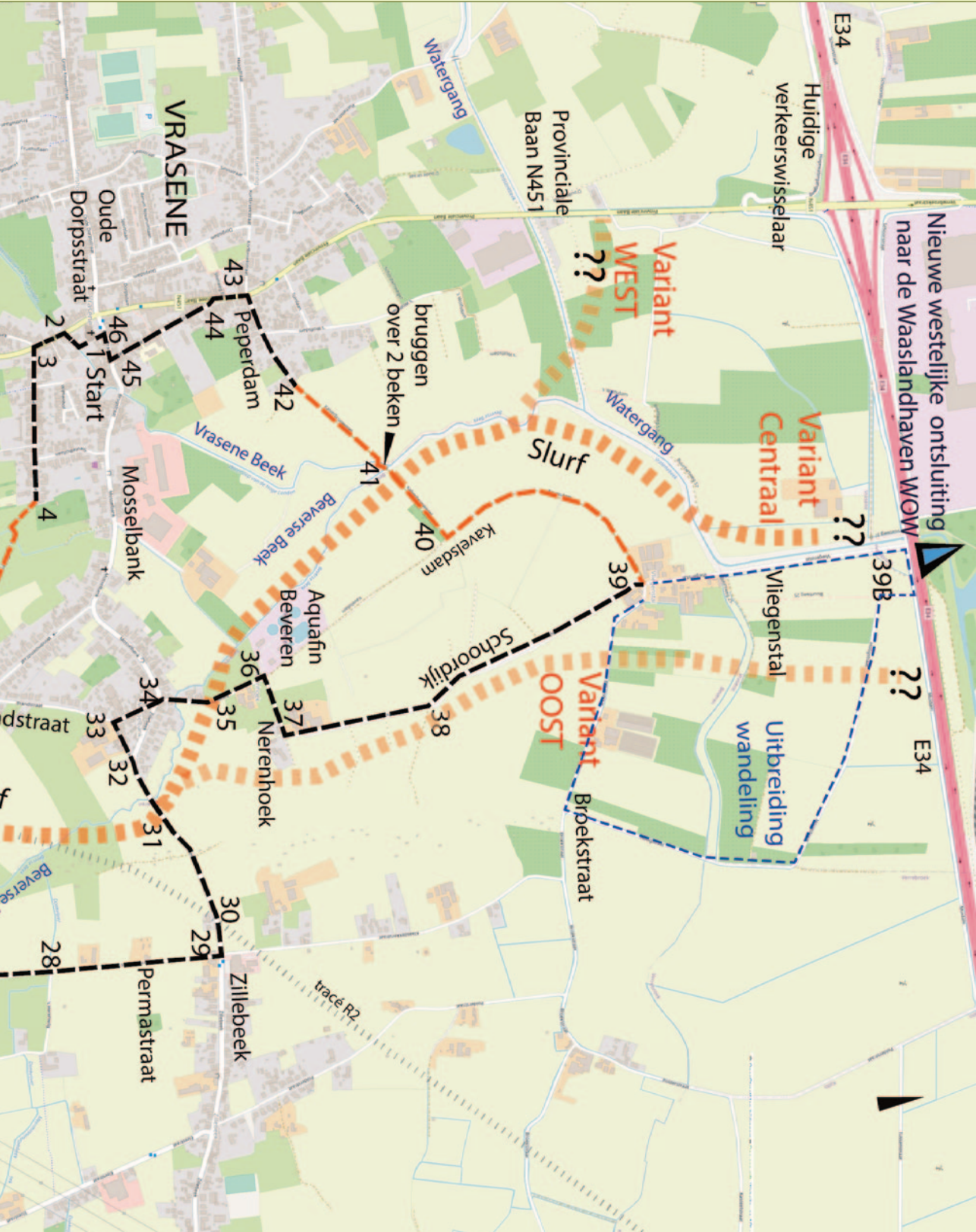
Meer wandelingen:

<https://hetgroenewaasland.be/wandelingen>

● ● ● ● ● mogelijk tracé ???

16

viaduct

39

21

39

11

41

8

14

31

41

Waarom komt die Slurf nu ineens op de proppen ? Door :

Door ECA . Extra containercapaciteit Antwerpen : Om de verwachte groei van containertrafiek op te kunnen vangen, wil de Vlaamse Regering extra mogelijkheden voor containerbehandeling in het havengebied Antwerpen voorzien.

Door WOW. De Westelijke Ontsluiting van de Waaslandhaven (WOW) zal zorgen voor vlot en veilig verkeer van fietsers, goederentreinen, vrachtwagens en wagens binnen dit deel van de haven. Er komt een ontsluiting van de haven op het hoofdverkeersnet via verschillende vervoersmodi;

Door Studies van Interwaas. Er is veel drukte en slukverkeer op de Wase wegen. Interwaas heeft in 2019 hierover een studie laten maken.

Door het Ommeland verbond. Met dit verbond hoopt de Vlaamse overheid effectief een einde te maken aan de lopende juridische procedures tegen het voorkeursbesluit van het Complex Project 'Extra Containercapaciteit in het havengebied Antwerpen' (ECA). Daartoe worden in dit verbond een aantal afspraken gemaakt die de toekomstige leefbaarheid van het ommeland van de Waaslandhaven inzake bewoning, landbouw en natuur moeten garanderen. Ook de Slurf wordt daarin vermeld.

Door lokale politici die zich willen bewijzen ??

...

De startnota en de procedure

Als men de Slurf wil aanleggen moet er **eerst een ruimtelijk plan (RUP)** opgemaakt worden voor die zone. Om dat RUP te maken, moet een hele procedure worden gevolgd. De bevolking wordt daar bij betrokken. De eerste fase is een **startnota** opstellen en aan de bevolking voorleggen. Burgers kunnen opmerkingen geven en vragen stellen om bv. meer onderzoek te doen. Daar zijn we nu mee bezig. zie <https://omgeving.vlaanderen.be/grups/N70-E34>

Die startnota wordt dan verder uitgebreid en aangevuld tot een **'scoping'-nota**, waarbij de onderzoeksresultaten, opmerkingen enz. vermeld staan. Er wordt ook een besluit geformuleerd. De bevolking kan pas dan in een openbaar onderzoek echte **bezwaren indienen**. ...

De ganse procedure kan je dus vinden op internet.

[reageren ? groene.waasland@gmail.com](mailto:reageren@groene.waasland@gmail.com)

Om te zorgen dat die scoping-nota goed onderbouwd wordt, kunnen we best zeer veel vragen stellen over die nieuwe weg en zelf (alternatieve) voorstellen doen.

Is de Slurf plannen en bouwen geen verkeerd signaal voor een duurzamer toekomst?

De Slurf :

- * stimuleert het autoverkeer, en is daarom ook negatief qua klimaat, stikstof, ...
- * is slecht voor het landschap, want die doorsnijdt de laatste open landbouw-ruimte tussen Beveren, Vrasene en Nieuwkerken
- * is slecht voor de biodiversiteit en de natuur. Zo ver mogelijk van de waterlopen blijven is daarvoor essentieel!
- * knipt bestaande wegen, wegels, landbouwpercelen, natuurverbindingen...
- * zorgt voor lawaaihinder, lichthinder, ...
- * ...

WOW De Waaslandhaven krijgt een (nieuw) westelijk ontsluitingscomplex op de E34 er-gens tussen Vrasene en de R2 (Kallo). Waar juist, dat wordt binnenkort bepaald. Dan zal een groot deel van het havenverkeer daar de E34 oprijden (en niet meer via de N451). Dat gaat een grote verandering teweeg brengen. Hoe zal dat de verkeersdrukke op de N451 te Vrasene beïnvloeden? (Ook afhankelijk van het behoud van het huidige oprittencomplex Vrasene).

Waar kan de Slurf ergens aantakken? Zie 2 mogelijkheden op bovenstaande foto's. Elk met hun pro's en contra's. Meer info hierover op : hetgroenewaasland.be/slurf

Onze BOODSCHAP : NUL+

Het NULplus alternatief

Een pleidooi om te **wachten** met een beslissing rond de "Slurf".

Werk eerst af wat in uitvoering is of waar er geen problemen zijn.

- Oosterweel project (werf van de eeuw),
- De Westelijke ontsluiting Waaslandhaven WOW,
- De parallelwegen structuur naast E17 en E34,
- De Oostelijke tangent in Sint-Niklaas,

Doe ingrepen, tref maatregelen die duurzaam zijn.

- Een fietsnetwerk met fietssnelwegen vanuit het Waasland naar de Waaslandhaven.
- Een integraal verkeersplan voor de betreffende zone, met veel meer kansen om minder auto-afhankelijk te zijn, met daarin kleine ingrepen. Bv. in sommige straten éénrichtingsverkeer invoeren, of bepaalde bestaande wegen aanpassen zodat een meer geschikte route vanaf het Doornpark naar de N451 ontstaat?...
- Beter openbaar vervoer en gemeenschappelijk vervoer (bv met lichtenbeïnvloeding, een aparte baan, ...),
- Beter controle zodat er geen doorgaand zwaar verkeer ontstaat tussen E17 en E34. (...geen maasdoorsnijding...) Het is nu verboden voor zwaar verkeer om in Sint-Niklaas van de E17 te rijden en via 'sluipwegen' naar de E34 en de haven te rijden. Men controleert met ANPR-camera's. Dat blijkt een positief effect te hebben. Kan men daarmee ook alle vrachtwagens met buitenlandse nummerplaat genoeg controleren?
- De zone 30 doortochten doorheen de kernen van Nieuwkerken en Vrasene optimaliseren.

Evalueer daarna. Dan pas kan met veel meer inzicht worden beslist over het al of niet aanleggen van een Slurf.

Is alles al beslist ? N E E N.

Men heeft enkel beslist de procedure in gang te zetten om een ruimtelijk plan RUP te maken. Daarna moet er onder andere ook nog een omgevingsvergunning worden aangevraagd en goedgekeurd.

reageren ? groene.waasland@gmail.com

Vragen en bemerkingen

We vragen uitgebreid onderzoek en gedegen rekenwerk over de Slurf-problematiek

—> Een **geactualiseerd uitgebreid** herkomstbestemming onderzoek (HBO) voor de N451 en voor de ganse regio. (een actuele momentopname)

—> Een gedetailleerde verkeersprognose met behulp van verkeersmodellen waarbij men rekening houdt met:

- een voltooid Oosterweel project
- de westelijk havenontsluiting WOW,
- de parallelwegenstructuur naast E17 en E34,
- de Oostelijke tangent in Sint-Niklaas,
- rekeningrijden voor personenwagens,
- extra fietssnelwegen van het Waasland naar de havens en globaal betere fietsvoorzieningen,
- beter openbaar vervoer en gemeenschappelijk vervoer (bv met lichtenbeïnvloeding, een aparte baan, ...),
- beperkte kleine ingrepen ? (éénrichtingsverkeer invoeren, of bepaalde bestaande wegen aanpassen, ...)
- de eventuele hervestiging van sommige bedrijven, die veel verkeer doen ontstaan, naar andere meer geschikte KMO-locaties?

...

—> een kosten-baten-analyse ...

Mensen willen oa. weten:

- Hoe druk het gaat zijn op de "oude" routes (bv N451 in Vrasene centrum) als men de Slurf zou aanleggen.
- Hoe druk zal het worden op de N70 tussen het Doornpark en Sint-Niklaas ?
- Wat kan de verschuiving van de verkeersdrukke zijn op de belangrijke Wase wegen?
- Of er nieuwe sluike wegen zullen ontstaan?
- Wat zullen de gevolgen zijn voor het openbaar vervoer, carpooling, fietsverkeer enz?
- Hoe kan men de verkeersdrukke verminderen, zonder die Slurf aan te leggen?
- Of in hun straat de (verkeers-)situatie drastisch zal veranderen?
- Of het huidige oprittencomplex gaat blijven of niet?

...

Goed bestuur is toch ook:

Geen geld uitgeven aan een betwistbaar, niet duurzaam project, dat klimaatonvriendelijk is, de natuur, de open ruimte en het landschap verminkt, de landbouw bezwaart....

hetgroenewaasland.be/slurf

SNELLER SCHAKELN NAAR DUURZAAM VERKEER

Een ambitieuze modal shift naar meer duurzaam verkeer ligt beleidsmatig al geruime tijd vast. De inspanningen en resultaten op het terrein gaan echter niet de juiste richting uit. **Burgerbewegingen en verenigingen uit de regio Antwerpen** geven in dit memorandum aan waar het schoentje knelt en hoe de beleidsmakers uit de Vervoerregio Antwerpen, Vlaanderen en België sneller kunnen schakelen naar een shift voor duurzaam verkeer.

Hieronder staan een paar uittreksels uit het document. Het is een aanvulling op het artikel over de Slurf, de voorgestelde nieuwe verbinding N70-E34. Je kan het volledige document downloaden op www.hetgroenewaasland.be/slurf.

Haven - personenverkeer

De haven is niet goed ontsloten voor woon-werkverkeer met openbaar vervoer: het huidige systeem van bedrijfsbussen loopt vierkant. Zorg zowel op Linker- als op Rechteroever voor pendelbussen die aansluiten op de knooppunten van het tramnetwerk en op het Ringspoor dat doorloopt tot aan knooppunten in de haven. Stem de pendelbussen af op de shifts in de haven en voorzie dat pendelaars hun fiets of speed-pedelec kunnen meenemen op de Ringspoortrein, zonder hinder voor andere reizigers. Onderzoek samen met de havendiensten en -bedrijven of de stations Verrebroek, Kallo, Galgenweel en Antwerpen- Haven daarin ook een rol kunnen spelen.

Bouw de waterbus en de veren sterker uit. Het succes ervan is de afgelopen jaren bewezen.

.....

Haven - vrachtverkeer

Port of Antwerp-Bruges is de vracht-handler van de stad, van Vlaanderen, van het land, én belangrijk voor heel West-Europa. In Vlaanderen verloopt zo'n 75 procent van het goederenvervoer via de weg, 12 procent via binnenvaart, 7 procent via het spoor. Het Federaal Planbureau schat tegen 2040 door de stijgende congestiedruk de gemiddelde snelheid op de belangrijkste wegen 11% zal dalen. Dit is voornamelijk te verklaren door de verwachte aangroei van het goederenverkeer. **Het goederenvervoer zal daardoor voor 25% verantwoordelijk zijn van alle congestie in Antwerpen.**

De efficiëntie van het vrachtverkeer kan beter. Momenteel rijden te veel vracht- en bestelwagens leeg rond. Dit zorgt voor extra impact op de luchtkwaliteit, meer filedruk en overlast. De beladingsgraad kan verhoogd worden door samenwerking en doorgedreven datamanagement.

Andere alternatieven wachten op uitsluitel of toepassing: van de Underground Container Mover tot het ontwikkelen en faciliteren van emissievrije binnenvaart, ... , tot datasystemen en hoogbouw in logistieke zones en op intertrimodale overslagpunten met kaaimuren en spoorterminals, om het bundelen van volumes te faciliteren. Spoortransport en binnenvaart zijn immers pas rendabel bij grote volumes, en op zulke overslagpunten kunnen bedrijven met te kleine volumes hun goederen bundelen om samen toch een binnenschip of trein te gebruiken. ...

Het loont om ADR-transporten, transport van gevaarlijke goederen, via de binnenvaart en het spoor te laten verlopen in plaats van over de weg, waar specifieke veiligheidsvoorwaarden gelden (zeker in de tunnels van de overkapte Ring). Voor het goederenvervoer van en naar de haven is een tweede spoorontsluiting tot net voorbij Lier aangewezen, mits dit geen negatieve impact heeft op bewoners en beschermde natuurgebieden.....

Het nieuwe ZNA Cadix ziekenhuis te Antwerpen (Noorderlaan) met 40 medische diensten en 14 operatiekamers, met een daghospitaal en 290 kamers voor 361 patiënten, met een openbaar vervoer terminal en ondergrondse parking van ruim 42.000 m².

Met een bebouwde oppervlakte van ongeveer één ha. Wie zegt er dat er in Sint-Niklaas geen modern ziekenhuis kan gebouwd worden op de huidige locatie? OK, zo hoog hoeft het in Sint-Niklaas zeker niet, maar dit geeft wel een beeld van de mogelijkheden.

Word nog lid in 2023 en krijg 2024 er gratis bij

www.vzwdurme.be/word-lid

© Jean Finet

De Mercatorknoop, de verkeerswisselaar tussen de **R42** en de **N70** wordt op termijn opnieuw aangelegd. Maar het plan is te duur, niet duurzaam en ook verouderd. Het ontwerp van de Mercatorknoop voldoet niet meer aan de inmiddels gewijzigde beleidsvisies en beleidsregels van omgeving en mobiliteit, zoals de verspilling van schaarse ruimte. Die ruimte is vooral op de auto afgestemd. Het gaat om **zes hectare of twee maal de Grote Markt**.

Zoals de huidige verkeerd liggende tunnel aan het zwembad, heeft die geplande tunnel weinig nut. Hij dient enkel om sneller tot stilstand te komen aan de verkeerslichten aan de Raapstraat. Deze geplande tunnel werd in 2017 begroot op **6.400.000 €**.

In een volgende Groene Waasland, komen wij daar op terug.

Of kijk nu naar een vroeger artikel :

hetgroenewaasland.be/mercatorknoop1

Advertentie

A. De Vosstraat 9

9160 Eksaarde

Jouw 'place to be' voor

Originele, Lokale, Gezonde en Ecologische **Menu's en dranken**

Vis - Vlees - Vegetarisch (tussen 80 à 100 % bio)

Jouw bezoek aan onze zaak betekent meer biodiversiteit op en rond biolandbouwbedrijven, geen chemische pesticiden meer, meer sociale tewerkstelling, véél minder voedselkilometers en nog belangrijker ... gezonder voor jezelf en je gezin. Slowfood in al zijn facetten. Je proeft het verschil!

Reserveer bij ons : op tel. **0471/848 435**

of via onze website www.bistrodenbascuul.be.

Via mail kan ook : sophie@bistrodenbascuul.be

Plakker Vroni Thomaes

Prachtmot Walter Milants

EEN VERSLAGJE VAN ONZE NACHTVLINDERAVOND

Het weer is wispelturig. Bij de oorspronkelijk geplande datum riskeerde deze activiteit weggeregend te worden. Dan maar uitstellen.

En dit keer, hoera, goed mottenweer. Even wachten tot het donker wordt; ondertussen vertelt Hugo De Beuckeleer binnen in het Natuurhuis honderduit over de nachtvinders. Hij heeft ook mooie foto's bij. De lamp en het witte doek zijn opgesteld en we wachten nu op de motten. En ja hoor, ze komen. Prachtige exemplaren. Veel toeschouwers maken foto's. Dit heeft het voordeel dat we ze achteraf goed kunnen bekijken, de foto vergroten enz.

Hierbij een aantal foto's. Geniet er van. Hiervoor hoeft je niet speciaal naar vreemde landen te trekken. Onze natuur is schitterend.

18 augustus, NP Waasland Scousele

Guldenroededwergspanner. Guy Verbraeken

Zilveren Groenuil Emily Vincke

Goudoogje Guy Verbraeken

Zwarte c-uil Guy Verbraeken

Spaanse vlag Guy Verbraeken

Slakrups Guy Verbraeken

Zie ook : www.hetgroenewaasland.be/kalender of www.hetgroenewaasland.be/klik

NPW == Natuurpunt Waasland

NP CVN wandelingen : L = Laarzen gewenst * = Geschikt voor wagentjes.

ALLE ACTIVITEITEN ZIJN TOEGANKELIJK VOOR IEDEREEN!!

Zaterdag 14 oktober 2023

NP Waasland Zuid

Gezinswandeling in de Moervaartmeersen. Om 14 uur.

Wil je op een aangename manier kennismaken met andere Natuurpunters? Samen met gelijkgezinden op stap? Of heb je interesse om een bezoek te brengen aan een prachtig stukje natuur in onze contreien?

Misschien wil je meer weten over het beheer van de Moervaartmeersen, of over de planten die er groeien, als holpijp, poelruit en dotterbloem. Hou je ervan om samen met je gezin op pad te gaan, je kinderen te laten genieten van de buitenlucht en hen echte natuurervaringen te laten opdoen? Kom dan mee wandelen op onze gezinswandeling!

De Moervaartmeersen is een natuurplekje in Sinaai. Je zal versteld staan van de rijkdom van deze waterrijke graslanden, die eerder zeldzaam zijn in Vlaanderen.

Het historisch gebruik als hooiland met aanleg van dijken en sloten, de aanwezigheid van natte graslanden en verspreide

bosjes dragen bij tot de waarde van dit gebied. Bovendien geven twee gidsen een boeiende uitleg voor klein en groot, Tom Neels en Inge Smolders. Je hoeft echt niet veel van natuur te kennen.

We sluiten gezellig af met een hapje en een drankje. Leebrugstraat 65 Sinaai.

Online in te schrijven: www.natuurpunt-zuid-waasland.be.
Info: christelstrybos@hotmail.com

Zondag 15 oktober 2023

Ons Streven Dag van de Trage weg. Om 14 uur.

Langs de mooiste hoekjes van het dorp. We wandelen langs kerkwegels, pestwegels en marktwegels langsheen verborgen plekjes en de mooiste hoekjes van Tielrode. Laat je verrassen door de historische architectuur, tijdloze natuur en een vleugje Tielroodse cultuur. We verzamelen aan het standbeeld van den Toeter om gedurende drie uren ons dorpje aan de Durme te doorkruisen.

Vzw Durme Familiewandeling in het Molsbroek.

Om 14 uur.

Een wandeling waar iedereen, groot en klein, van gaat genieten. Gids Hilde neemt ons mee in en rond het Molsbroek. We gaan op zoek naar alles wat de natuur ons te bieden heeft en leren erover bij.

De perfecte afsluiter van De Week van het Bos.

Afspraak: 14u, Bezoekerscentrum Molsbroek

Meer info: info@vzwdurme.be

Natuurpunt Waasland Scousele

Temse Dag van de trage weg. 14 tot 17 u.

Begeleide wandeling. 5 km. Stapschoenen en verrekijker. Met drank- en ruststop. Ontdek samen met onze gidsen de mooie natuur en onze trage wegen.

Graag inschrijven aub: scousele@natuurpuntwaasland.be
0473 72 66 15

Vertrek straatingang zwembad VITA Kasteelstraat 85
Temse

Hortus ter Saksen

Onder het maaiveld: bodemsafari. 14 - 16 u

Naast een wereld boven de grond met planten, insecten, vogels en mensen, bevindt er zich ook een hele wereld onder de grond van wortels, wormen, schimmels en geleedpotigen. De bodem is veel meer dan alleen grond. Hij zit vol leven! Bodemdieren spelen een belangrijke rol in alles wat er groeit op aarde. Vandaag zien we deze wereld met onze eigen ogen. Onze gids neemt ons mee op safari doorheen de wondere bodemwereld van Hof ter Saksen. Met allerlei proefjes en zoekkaarten maken we kennis met aan-

wezige bodemdierpjes en bodemsoorten. En of het zal kriebelen...

Deze activiteit is geschikt voor gezinnen met kinderen vanaf 6 jaar.

Christa Maes is bioloog en natuurcoördinator bij de gemeente Beveren. Zij kent het park op haar duim en weet als geen ander hoe de wondere natuurwereld over te brengen aan het brede publiek.

Organisatie: Hortus ter Saksen i.s.m. NEC Hof ter Saksen gemeente Beveren

Gids: Christa Maes. Binnenkoer hoeve, Hof ter Saksen-dreef, 9120 Beveren. Deelname: 5 €/pp of 12 €/gezin.

Aantal deelnemers is beperkt. Inschrijven op voorhand noodzakelijk. Geef naam deelnemer(s) door via info@hortus-ter-saksen.be. Inschrijving is pas definitief na overschrijven van 5€ per deelnemer of 12€ per gezin op rekeningnummer BE86 1030 5638 4350 van Hortus ter Saksen vzw met vermelding van: 'Bodemsafari', en naam deelnemer(s)

Vrijdag 20 oktober 2023

Ons Streven

Prijsuitreiking Zomerzoektocht 'Onze Natuur'. Om 20u.

In september 2022 ging de film 'Onze Natuur' in première en raakte een massa mensen vervoerd door de spectaculaire natuur in eigen land. In het voorjaar van 2023 volgde een prachtige zevendelige televisieserie op Canvas en RTL/TVI en ontdekten duizenden het wilde België. Tijdens de zomerzoektocht van 2023 genoten tientallen mensen van de schitterende planten- en dierenwereld in onze gemeente. Ze namen de uitdaging aan om erop uit te trekken en met hun stalen ros op safari te gaan in eigen buurt.

Op de prijsuitreiking is iedereen is welkom, ook al heeft men niet meegedaan met de Zomerzoektocht. Elke aanwezige maakt immers kans op een mooie prijs. Bovendien laat een prachtige computerpresentatie zien wat voor moois er in onze biotoop te beleven valt.

We verwachten jullie allemaal op het orgelpunt van een zoektocht vol natuur.

Het Gildenhuis, Kaaistraat 10 in Tielrode.

Zondag 22 oktober 2023

NEC Hof ter Saksen i.s.m. Toerisme gemeente Beveren Seizoenswandeling herfst: bladverkleuring en paddenstoelen. 14 - 16 u.

De herfst is op zijn mooist in de laatste twee weken van oktober en de eerste week van november. Vandaag gaan we dan ook op zoek naar bomen met opvallende herfstkleuren in het arboretum Hof ter Saksen. In Europa worden herfstkleuren door geel gedomineerd, in Noord-Amerika en Oost-Azië vooral door intense rode kleuren. Een verklaring hiervoor, en hoe die kleuren dan wel ontstaan, krijg je bij het zien van de rode esdoorn, de Japanse notenboom, de Chinese vernisboom, het krentenboompje en de amberboom. De herfst is ook het seizoen bij uitstek om paddenstoelen te ontdekken met schitterende kleuren. Na een natte zomer kan het bijna niet anders dat zij talrijker zijn dan anders.

Organisatie: NEC Hof ter Saksen i.s.m. Toerisme gemeente Beveren. Info: toerisme@beveren.be of 03 750 15 80. Start wandeling binnenkoer hoeve, Hof ter Saksen-dreef, 9120 Beveren. Deelname: 4€/pp. Inschrijven via website Beveren: www.beveren.be

NP Waasland Zuid en Lokeren

Op zoek naar verborgen parels in het bos. van 09.00 u tot 12.00 u.

Je hebt zeker al veel paddenstoelen gezien op je tochten door de natuur! Maar weet je ook wat je precies ziet staan? Of hoeveel soorten er wel zijn? Paddenstoelen zijn er ook in allerlei kleuren en maten. Ze hebben klinkende namen en verrassende, boeiende eigenschappen. Boleten, knotszwammen, wasplaten, kan jij ze herkennen? Weet je wat een heksenkring is? En dat paddenstoelen de zichtbare vruchten zijn van een organisme in de grond?

Dit alles kom je te weten op deze paddenstoelenwandeling in de Stekense Stropersbossen. Onze gids Caroline

Tas zal je inwijden in de geheimen van deze fascinerende wereld laag bij de grond.

08.30u Vertrek aan parking Syntra, Hogekouter 1 te Sint-Niklaas. We raden aan om kostendelend te rijden. Deelname is gratis, maximum 20 deelnemers. Meebrengen: goede wandelschoenen en eventueel een klein spiegelkje. Inschrijven: www.natuurpunt-zuid-waasland.be. Info: christelstrybos@hotmail.com 052 46 00 58
Parking aan Donckers De Stropersstraat 63 Stekene

Vrijdag 27 Oktober 2023 - Zaterdag 28 Oktober 2023

Vzw Durme. Sterrekijkavonden. Om 19u. Zag je al eens de kraters op de maan? De mensen van de Vereniging voor Sterrenkunde Scheldeland komen op bezoek, en met hun telescopen maken we er een gezellige sterrenkijkavond van. In het bezoekerscentrum kan je tussendoor even opwarmen bij een drankje of wegdrumen bij een presentatie over het heelal. Bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1, Lokeren [zowel vrijdag als zaterdag]
Meer info: info@vzwdurme.be

zondag 29 oktober 2023

NP Waasland Noord. Natuurwandeling 'Bos voor iedereen' Groene Putte. 14u tot 18u. Vruchten verzamelen, een knutselwerk maken van afgevallen bladeren, spetteren in plassen en je laten 'meevliegen' door de snelle wind. Herfst is de mooiste seizoen van het jaar. In de herfst bereidt de natuur zich voor op een lange overlevingstocht naar de volgende lente. Onze gids Guy De Vos neemt je mee op een bossenwandeling [7 km]. Kom met de fiets of carpool want de parkeergelegenheid is beperkt. Max. 20 deelnemers. Inschrijven verplicht via panneweel.be
Ingang 'Groene Putte', Vogelzangstraat [westkant van de straat, infobord van Natuurpunt] Stekene. Coördinaten 51.227768, 4.010931

Natuurpunt Waasland Scousele.

Paddenstoelwandeling. 14 tot 16 u
Het natuurgebied rond het Natuurhuis is rijk aan paddenstoelen. De Barbiërgidsen helpen ons om ze te ontdekken. Ook zeer leuk voor kinderen. Stapschoenen. Graag inschrijven aub: scousele@natuurpuntwaasland.be 0473 72 66 15
Natuurhuis Kapelstraat 170a 9140 Steendorp

Zondag 05 November 2023

Vzw Durme. In het spoor van struikrover Jan Praet. 14u. Samen met gids Nico speuren we in de legende en mythe naar waar- en onwaarheden over de beruchte Zeelse struikrover. Met die verhalen in gedachten doorkruisen we op deze 5 km lange wandeling het landschap en de omgeving van de Gratiebossen.

Afspraak: Kruispunt Gentsesteeweg en Jan Praetstraat. Info: bij voorkeur inschrijven via couge@telenet.be of 0474 97 60 41

Vzw Durme. Maandwandeling Molsbroek: Paddenstoelen. Om 14.30u. In deze periode van het jaar zie je overal in de natuur tal van paddenstoelen opduiken. Waarom groeien er in de herfst eigenlijk zoveel paddenstoelen? En welke soorten vinden we allemaal terug in het Molsbroek? Gids Raf neemt je met plezier mee in de wondere wereld van paddenstoelen en schimmels. Bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1, Lokeren
Info: info@vzwdurme.be

NP Waasland Noord Paddenstoelenwandeling in het Stropersbos. 13u30- 17u.

Drie ervaren gidsen nemen je mee op verkenning door het Stropersbos. Loepje en spiegelkje zijn altijd handig. Laarzen bij nat weer.

Info: marc.de.meireleir@telenet.be 0487684979
Natuurhuis Panneweel, Krekeldijk 2 Sint-Gillis-Waas

Dinsdag 7 november 2023

Hortus ter Saksen Lezing door Valerie Trouet
'Wat bomen ons vertellen', 20 - 22.00 u

Ter Vesten [Wijziging datum i.p.v. 4 oktober]

Prof. dr. Valerie Trouet is een Leuvense bioingenieur, dendrochronoloog en klimaatwetenschapper vooral bekend van haar innovatieve studies van jaarringen in bomen. Sinds 2011 werkt ze aan de universiteit van Arizona en wordt wereldwijd geapprecieerd omwille van de kennis die ze vergaarde met haar boomring onderzoeken. Het lukte haar om verbanden tussen de boomringen en de klimaatveranderingen veel duidelijker te maken. Haar onderzoek concentreert zich vooral op het klimaat in de afgelopen 2000 jaar en hoe dit het ecosysteem beïnvloedt. Maar ze kan nog veel meer over jaarringen vertellen...

Valerie Trouet is een aangename verteller, ze legt haar studies eenvoudig uit, terwijl haar enthousiasme eraf spat. Ze vertelt over de zoektochten naar heel oude

bomen en in woestijnen, op koude bergtoppen of in radioactieve bossen in Rusland, over het harde labuur om in de bomen te boren. Maar evengoed brengt ze verrassende verhalen over hoe de zeevarende Vikingen profiteerden van hoge zomertemperaturen om zelfs Groenland en Newfoundland te bereiken vóór de eerste helft van de vijftiende eeuw. Ze toont materiaal waarmee we begrijpen dat een dendrochronoloog ons erfgoed tot op een jaar precies meet door unieke jaarringpatronen met elkaar te vergelijken, de meest precieze daterings-techniek.

Haar motto blijft: als we het verleden begrijpen, kunnen we ons beter aanpassen in de toekomst.

Ter Vesten, Gravenplein Beveren
Tickets via www.tervesten.be

Vrijdag 10 november 2023

Ons Streven. Boekvoorstelling 'Wild Land' van Paul Cobbaert om 19.30 uur, deuren 19 uur.

De mythische wolf is terug in België. De oehoe en de raaf ook. De zeehond en de bever. De tropische boomkikker. Zelfs de mysterieuze lynx. En wie weet straks ook de iconische bruine beer? Het lijstje is indrukwekkend.

Waarom keren deze wilde dieren terug naar ons land en wat zegt dat over onze natuur, vraagt journalist Paul Cobbaert zich af. Hij gaat praten met biologen, natuurwerkers, beleidsmakers en activisten. Dit boek is geen wetenschappelijk traktaat, maar een vat vol verhalen. Over de laatste wolf en koning Leopold I, over nazi's en wasberen, over boze boeren en jagers, over de bloedstollende comeback van de bever, en veel meer. 'Het Gildenhuis', Kaaistraat 10, Tielrode

Zaterdag 11 november 2023

NP Waasland Noord

Wakona Natuurstudiedag 19u15 – 22u
Inschrijven verplicht, ten laatste 5 november.
Broederschool biotechnische en sport Weverstraat 23 Sint-Niklaas. Info: info@wakona.be

Zondag 12 November 2023

Vzw Durme. Landschapswandeling in de Scheldemander. Om 14 uur. Trek alvast je stevige wandelschoenen aan voor deze superboeiende wandeling, want samen met ervaren gids Dirk maken we een flinke tocht (9km) en lezen onderweg het landschap.

Zo stap je op de bodem van de vroegere Schelde, klim je naar een rivierduin en maak je kennis met sikkelbanken, oeverwallen, stootoevers, ... als resultaat van 12000 jaar landschapsontwikkeling in de Vlaamse Vallei na de laatste ijstijd. Ook de recente invloed van de mens op het landschap komt aan bod: het Donkmeer als enorme turfmijn, Nieuwdonk als zandleverancier voor de E17, kunstmatig bochtafsnijdingen van de Scheldeloop en het Sigmoplan als reactie op het toenemende overstromingsgevaar.

Hortus ter Saksen

Luswandeling 'van grens naar grens' rondom Poppel 21,3 km langs knooppunten. Wilde natuur in het oosten van Limburg. Daar ligt het Kempenbroek, een grensoverschrijdende keten van natuurgebieden met duizenden hectaren moerassen, open vlaktes en dichte bossen. Bekend om zeldzame vogels en libellen maar ook grote zoogdieren zoals reeën, bevers en everzwijnen. Bovendien leven er, verscholen in het gebied, edelherten, de enige vrije populatie in Vlaanderen. De 'Vlaamse beken' brengen ons naar de Rooverse en de Poppelse Leij op de waterscheiding van het Maas- en Scheldebekken. Meanderende beek, heide en bos wisselen mekaar af rondom Poppel. Van 'grens naar grens' is dit a.h.w. een miniatuuruitgave van 'Dwars-door-België'!
Afspraak: 9.30 uur op de parking van Garage VDS, Goirleweg 3, 2382 Ravels. Inschrijven bij freddy.moorthamer@skynet.be of 0475/92.34.84

Dinsdag 14 november 2023

Hortus ter Saksen Bomen beter begrijpen. 20 – 22 u.

De wortels van de boom, zijn als het ware een verborgen boom. Ze zijn voor het grootste deel onzichtbaar en geven de indruk van weinig belang te zijn. Maar niets in minder waar, de bodem bepaalt dit ondergrondse leven van het wortelgestel én dus van de boom.

Deze avond krijgen we inzicht in de verschillende wortel-systemen. Hiermee begrijpen we wat er zoal verkeerd kan gaan, zoals bij werken in de omgeving van een boom, bij verplanten of tijdens zijn snoei.

We begrijpen antwoorden op vragen zoals: kiezen voor kleine bomen of grote maten om aan te planten? Hoe zit het met de koolstofopslag van bomen? Kiezen om oude bomen te laten staan of beter vele kleintjes in de plaats aanplanten?

Regelmatig maakt men verkeerde keuzes, want er worden nogal wat foute regeltjes en trucjes verteld, die de boomeigenaar op het verkeerde been zetten. Wim Peeters toont ons dat we nochtans veel antwoorden vinden door meer naar bossen te kijken. Wat gebeurt er daar en wat kunnen we eruit afleiden? De bodem, het boomsoortigen ecosysteem, het herstel na takbreuk... kortom om bomen meer en veel langer te laten groeien, kunnen we

maar beter begrijpen hoe ze precies groeien en waar ze nood aan hebben.

Spreker Wim Peeters is al meer dan 30 jaar bezig met ecologisch groenbeheer, gespecialiseerd in bomen en gecertificeerd deskundige in veterane bomen. Dit voorjaar werd zijn boek gepubliceerd bij Sterck & De Vreese: 'Bomen beter begrijpen', een gids voor praktisch boombeheer. Wim is geboeid door de interacties tussen planten onderling en met hun omgeving. Hij geeft niet alleen lezingen voor professionelen maar hij deelt graag zijn kennis met iedereen voor het maximale behoud van bomen.

Spreker: Wim Peeters is lector boomverzorging aan de Vives hogeschool van HIVB Roeselare en aan de Odisee hogeschool te Sint-Niklaas

Hoeve Hof ter Saksen, Hof ter Saksendreef, 9120 Beveren. Deelname: 8 €/pp incl. drankje

Inschrijving via info@hortus-ter-saksen.be is nodig en is pas definitief na overschrijven van 8 euro op rekeningnummer BE86 1030 5638 4350 van Hortus ter Saksen vzw met vermelding van: 'Bomen beter begrijpen', en naam deelnemer(s)

Zaterdag 18 november 2023

NP waasland Zuid Sinaai Bosbaden Fondatie. 13u30-16u30. We vertragen en stellen onze zintuigen open. Zo verbinden we ons met onszelf en met de natuur. Gids: Rika Van de Walle. Inschrijven: www.natuurpunt-zuid-waasland.be

10€ (leden), 15€ (niet-leden) op BE03 7350 4628 8384 Info: Zuid|rikavandewalle@hotmail.com Cadzandstraat, 9112 Sinaai

Donderdag 23 november 2023

Natuurpunt Waasland Scousele

Voordracht van wezel tot wolf

door Fredrik Thoelen. Van 19.30 u tot 22 u

We zijn bijzonder fier dat we bioloog en ex-algemeen directeur Vogelbescherming Frederik Thoelen naar het Natuurhuis kunnen halen voor een voordracht over de zoogdieren.

De Wolf is misschien wel het meest spectaculaire roofdier dat we in Vlaanderen kunnen tegenkomen, maar zeker niet het enige. Wezels, Steen- en Boommarters, Vossen, Dassen, Otters, Bunzings,... Ze komen allemaal voor in Vlaanderen, de een al wat zeldzamer dan de andere, maar ze zijn alle even fascinerend.

Hoe kunnen deze dieren overleven in onze drukke omgeving? Op welke manier kunnen we met hen samenleven? Waarom komt de Otter langzaam terug? Hoe houden we een Steenmarter van onze zolder en waarom bijten Vossen soms alle kippen dood? Waarom hebben Dassen een uitgestelde zwangerschap? Hoe zie je het verschil tussen een Wezel en een Hermelijn? Je komt het allemaal te weten tijdens deze voordracht met boeiende foto- en filmbeelden.

Afspraak in het Natuurhuis Steendorp. Er is een fietsenparking en een oplaadpunt voor elektrische fietsen. Ben je met de bus? Bushalte 'Blauwhof Steendorp' op 30 m. Je auto kan je parkeren langs de Kapelstraat. Er is een parking voor mindervaliden naast het Natuurhuis: contacteer ons (0473 72 66 15) zodat we de bareel kunnen openen.

€ 8 (NP-lid), € 10 (niet-leden). Beperkte plaatsen. Schrijf je vlug in via Natuurpuntscousele@gmail.com

Zaterdag 25 November 2023

Vzw Durme. Dag van de natuur: Reservaatzone Donkmeer om 9 uur.

NP Waasland Noord Dag van de Natuur 14 - 16.30 u Voor meer info: www.panneweel.be

Hortus ter Saksen 50 jaar Velt:

Praktijk: aanplant van een fruitboom. 14-16.30 u. Iedereen kan een boom planten. Maar niet iedereen doet dat goed! Waar moet je op letten, wat doe je beter niet? We gaan aan de slag en leren alles over de soortkeuze, standplaats, planttechniek en alles wat we fout zouden kunnen doen. We willen het juist doen, zodat bomen in onze tuin kunnen boomen. Het 50-jarig bestaan van Velt Waasland is een mooie gelegenheid om enkele fruitbomen te planten. Velt voorziet een mooie gedenkplaat. Over de spreker: Velt-docent en hoofdruinier van Hof ter Saksen, Jan Van Bogaert heeft duizenden bomen geplant en toont ons de knepen van het vak.

Organisatie: Velt Waasland i.s.m. Hortus ter Saksen Spreker: Jan Van Bogaert. Hoeve Hof ter Saksen, Hof ter Saksendreef, 9120 Beveren Deelname: 3€, aantal deelnemers is beperkt.

Inschrijven: marctemmermans@hotmail.com of 03/776.86.89. Info: <https://velt.nu/velt-waasland>.

Op 29/10 om 10u kan je ook de theorieles volgen in de Bib van Sint-Niklaas: <https://velt.nu/activiteit/een-boom-en-struik-voor-elke-tuin>

Donderdag 30 november 2023

Hortus ter Saksen Voorstelling Tuinenreis 2024: Elzas – Vogezen. 20 – 21.30 u.

In de lente van 2024, van 9 mei tot en met 12 mei 2024, brengt onze tuinenreis ons weer naar Frankrijk. Deze keer gaan we naar het noordoosten, naar de Elzas en de Vogezen. Die staan bekend om hun prachtige natuur met schitterende valleien, meren en bossen en hun gezellige dorpen en stadjes.

Spreeker: François Seghers, organisator en reisbegeleider. [Info coisseghers@gmail.com](mailto:info.coisseghers@gmail.com)

Hoeve Hof ter Saksen, Hof ter Saksendreef, 9120 Beveren. Gratis.

Inschrijven noodzakelijk via info@hortus-ter-saksen.be

Zondag 3 december 2023

Hortus ter Saksen Luswandeling St. Brixius Rode-Grimbergen-Beigem

22,7 km rustige veldwegels, deels Gr12

Via de weelderige landbouwgronden van het Brabantse kouterlandschap wandelen we (met soms het Atomium in zicht) naar “de parel van Brabant”: Grimbergen, met o.a. de ruïne van het Prinsenkasteel, het Guldendal, de molens van de Maalbeekvallei en de Charleroyhoeve... In de namiddag verkennen we het Lintbos en sluiten we af met het Verlaertbos dat met zijn uitzonderlijke plantenrijkdom het groene hart is van de Birrebeekvallei. In het najaar duiken hier meer dan honderd soorten zwammen op! Afspraak: 9.30 uur aan de kerk, 's Herenweg 4, 1860 Sint-Brixius-Rode (Meise),

Inschrijven werner.stuer@scarlet.be of 0494/75.84.87

Vrijdag 8 december 2023

NP Waasland Zuid

voordracht: Bijen, nuttig zijn ze zeker! Om 19.30u.

Ben je ook bezorgd over de achteruitgang van het bijenbestand? Ben je bereid om met ons te kijken wat je zelf kan bijdragen om dit probleem op te lossen? Waasland-Zuid organiseert een boeiende lezing over dit onderwerp met een gerenommeerde deskundige in deze materie. De lezing vertrekt vanuit de honingbij omdat je daarmee als het ware een ‘bijenbril’ leert opzetten om naar het landschap te kijken. Daarna komen alle bestuivers en alle

potentiële voedselbronnen aan bod. Je neemt de problematiek onder de loep, maar evenzeer de potentiële oplossingen.

Je komt de onderzoeksresultaten te weten van het Citizen Science project FlowerPower De Tuin, over de aanleg van bloemrijke graslanden in particuliere tuinen. Dit project zoekt antwoorden op volgende vragen die ook voor het beschermen van onze bijenpopulatie relevant zijn!

“Hoe tover je een gazon om tot bloemrijk grasland? Voldstaat het om minder vaak te maaien? Moet je bloemen zaaien voor een mooier resultaat? Welke rol speelt de bodem?”

FlowerPower De Tuin zocht het samen met een groep burgerwetenschappers uit!

Het belooft een boeiende, leerrijke lezing te worden met veel bruikbare tips om in onze eigen tuinen te integreren. Lezing door dr. ir. Stephanie Schelfhout Postdoctoral researcher LIFE Nardus & Limosa Universiteit Gent Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen Vakgroep Omgeving Forest & Nature Lab (ForNaLab).

In CC De Kouter Koutermolenstraat 8 Belsele.

Inschrijven op www.natuurpunt-zuid-waasland.be/ 3€ (leden), 5€ (niet-leden) op BE03 7350 4628 8384 Info: christelstrybos@hotmail.com

Zaterdag 9 en zondag 10 december 2023

Oxfam Wereldwinkel Beveren.

Cadeaudagen. van 10:00 tot 17:00

NATUURHUIS IN STEENDORP

Het Natuurhuis is in oktober op zondag open van 14 tot 18 u. Ook open op 12 november en 10 december van 14 tot 17 u. Je kan er terecht voor een sanitaire stop, een drankje, een gezellige babbel en info over de streek en je hebt een prachtig uitzicht van op het dakterras.

Kom wandelen in onze mooie streek en spring eens binnen! De vrijwilligers van Natuurpunt Scousele verwachten je. Kapelstraat 170a 9140 Steendorp.

Er is een fietsenparking en een oplaadpunt voor elektrische fietsen. Ben je met de bus? Bushalte 'Blauwhof Steendorp' op 30 m. Ben je met de auto? Parkeren langs de Kapelstraat.

POLDERS VAN GROOT-KRUIBEKE

Gratis polderwandelingen aangeboden door de Vlaamse Waterweg en begeleid door de Barbiergidsen. Verplicht inschrijven: info@barbiergidsen.be

Meer info op: www.barbiergidsen.be

Zondag 01 oktober 14.00 u In den hof van Vilain XIII

Zondag 05 november 14.00 u Paddenstoelwandeling

Zondag 03 dec. 13.30 u Holle bolle wandeling (8 km)

St. Maarten Middenschool. Ingang Beukenhoflaan
 ZO 11 dec om 11u aperitiefconcert
 Originele geschenken met een verhaal! Fairtrade kunstvoorwerpen, mooie juwelen en lederwaren. Kaarten, kalenders en onze (h)eerlijke Fairtrade producten.
 Wijnstand met deskundig advies en proefstand.
 Cafeteria met faire lekkernijen.

Zondag 10 december 2023

NP Waasland Noord Wintermarkt 10-17u

Na een geslaagde en gesmaakte eerste editie in 2022, zetten we ook dit jaar de Wintermarkt op het programma. Verschillende standhouders bieden unieke en betaalbare eindejaarscadeau's in een sfeervol kader. Zoals altijd zullen er ook hapjes en drankjes voorzien worden. Info: www.Panneweel.be Natuurhuis Panneweel, Krekeldijk 2, Sint-Gillis-Waas

Donderdag 14 december 2023

Hortus ter Saksen

De Tuinen en de Natuur van Madeira. 20 - 22 u. Madeira wordt wel eens het bloemeneiland genoemd. Terecht! De geografische ligging, de vulkanische oorsprong, het reliëf, de oceaan en het subtropisch klimaat zorgen ervoor dat er een aantal natuurlijke habitats ontstaan waarin een zeer grote diversiteit aan planten kan groeien.

Ooit was het eiland begroeid met oude laurierbossen maar door de komst van de kolonisten in het begin van de 15de eeuw verdwenen ze grotendeels. Ze moesten

NATUURPUNT WAASLAND SCOUSELE

PlantenStudieGroep Scousele

11 okt 15 nov 13 dec

In Steendorp. Zolang het kan, gaan we op uitstap, anders wordt het een binnenactiviteit.

Info en verplichte inschrijving:

nine.vanhoyweghen@gmail.com 0473 72 66 15

NATUURPUNT WAASLAND SCOUSELE

Natuurfotografie voor beginners

12.10 21.10 09.11 18.11 07.12 18.12

In Steendorp. Op uitstap in de omgeving of opleiding en bespreking van gemaakte foto's. Staat open voor elke beginner die in groep wil werken.

Info en verplichte inschrijving:

guy.verbraeken@icloud.com 0475 548 033

NATUURPUNT WAASLAND SCOUSELE

Vogelwerkgroep "Scousele - Suskewiet"

28.10 Doelpolder

09.12 Noordelijk eiland Wintam

Info : arnoldmoonen1@gmail.com 0477 980 665

plaats maken voor nederzettingen en landbouwgronden. Vandaag de dag zijn er slechts resten overgebleven. Door hun waarde als natuurlijk relict werden ze door de UNESCO uitgeroepen tot werelderfgoed. Langs de levada's of irrigatiekanalen zijn nog stukken van deze Laurisilvabossen en de inheemse flora te ontdekken. Het klimaat met zijn eeuwige lente laat toe dat planten, struiken en bomen van over heel de wereld hier kunnen floreren. We bezoeken onder andere schitterende botanische tuinen en prachtige arboretums en parken met de meest diverse en exotische bomen en planten in. Deze voordracht wordt gebracht door Hortus bestuurslid François Seghers, natuur- en plantentuingids met een passie voor tuinenreizen die in 2022 naar Madeira trok.

Hoeve Hof ter Saksen, Beveren. Deelname: 5 €/pp
 Inschrijven noodzakelijk via info@hortus-ter-saksen.be
 Inschrijving is definitief na overschrijven van 5 euro op rekeningnr. BE86 1030 5638 4350 van Hortus ter Saksen vzw. vermeld 'Madeira', en naam deelnemer[s]

Zondag 17 december 2023

Natuurpunt Waasland Scousele. Watervogeltelling
 Waesmeer, Tielrode broek, Roomacker, Durmemonding tot Mirabrug

Info gerry.heyrman1@telenet.be 0498 577 224

JNM Waasland vliegt er weer in :
www.facebook.com/JNMWaasland

Tweemaandelijks natuur- en milieutijdschrift,
43ste jaargang - nr 3; oktober 2023 - nr 231
coördinatie ABLLOvzw

BOEEL
DRUKKERIJ
Kerkstraat 43,
9220 Hamme
052 47 31 73
www.drukkerijboeel.be

REDACTIE : Marc Temmema, Janny De Laet, Astrid Martens,
Martien Frans, Nijne Van Hooyweghen, Dirk Hylebos, Gilbert Cant.
A la teksten voor het volgende nummer oeten binnen zijn **vóór 4 november 2023**
bij Gilbert Cant tel. 03 775 19 31 groenewaastrand@gmail.com

**Werk mee aan een
groener Waasland !**
Abonneren kan door
8 Euro over te schrijven
op BE39 7310 4317 9119

**HET GROENE
WAASLAND**

Wie een abonnement wenst op dit tweemaandelijks tijdschrift *Het Groene Waasland* [=HGW of GW] kan dit

* door **8 EURO** over te schrijven
naar **BE39 7310 4317 9119**

Zie ook <https://hetgroenewaasland.be/abonnement>

* of via een contactadres van een vereniging, die U vindt op
<https://hetgroenewaasland.be/verenigingen>.

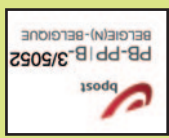

www.hetgroenewaasland.be/klik

Inhoud:

02 ...De Slurf is er!	ABLLOvzw
02 ...De erfenis van Ignace was onze springplank naar meer beschermde natuur	ABLLOvzw
03 ...Dieren en erfgoed, wat hebben ze met elkaar te maken?	Ons Streven
04 ...Groenproject Tielrode	Ons Streven
06 ...Vogelgriep slaat hard toe in het Molsbroek	vzw Durme
08 ...Aan tafel in de Fondatie	vzw Durme
09 ...Natuurschooldagen 1 en 2 juni	Ons Streven
10 ...50 jaar VELT	VELT
13 ...Het verhaal van de Slurf	ABLLOvzw
15 ...Luswandeling, ontdek de Slurf N70 - E34	ABLLOvzw
21 ...Sneller schakelen naar duurzaam verkeer	BBL - ABLLOvzw
22 ...Cadix : kort	vzw Durme
23 ...De Mercatorknoop : kort	ABLLOvzw
24 ...Een verslagje van onze nachtvlinderavond	Natuurpunt Waasland Scousele
25 ...Kalender	ABLLOvzw

P 708696
1 9100 Sint-Niklaas
Artifitekkantoor :

Hoofdredactie Dirk Hylebos - 052/46 30 51
Vormgeving en coördinatie : Gilbert Cant, 03 775 1931 Maria Van de Vyver
e-mail : groene.waasland@gmail.com
Abonnement 8 EURO Oplage 1300 exemplaren
Het Groene Waasland verschijnt in februari, mei, oktober en december.